

Arbetsmarknadsdepartementet

a.remissvar@regeringskansliet.seKopia: a.arm@regeringskansliet.se

Betänkandet Arbetsrätten under krig och krigsfara (SOU 2023:79)

Sammanfattning

Transportstyrelsen tillstyrker i huvudsak utredningens förslag, men har följande synpunkter.

Transportstyrelsens synpunkter

Generellt

Det hade varit önskvärt med någon typ av internationell, eller i vart fall nordisk, utblick eller jämförelse i arbetsrättslig lagstiftning för krig, krigsfara och extraordinära förhållanden, och kanske till och med lärdomar av länder som nyligen har befunnit sig i krig eller befinner sig i krig. En sådan utblick eller jämförelse kan ge viktiga inspel till om en lagstiftning med rimlighet kommer att fungera vid krig, krigsfara och extraordinära förhållanden.

6 Den arbetsrättsliga beredskapslagstiftningen

För att säkerställa resurser är det av betydelse att minimera sådant som kan anstå tills det är en normaliserad situation i samhället. Det hade varit önskvärt om utredningen fått i uppdrag att ta ställning till ytterligare minimering eller justering av delar i arbetsrättslig lagstiftning, i syfte att minimera administrativ börda, som borde kunna anstå tills en normaliserad situation i samhället åter finns. Regeringen bör därför bemyndigas att meddela föreskrifter med avvikelser från fler arbetsrättsliga lagar än de som utredningen nu föreslagit.

6.4.5 Bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter med avvikelser från vissa arbetsrättsliga lagar

Det är svårt att förutse alla möjliga situationer som kan uppstå och som kan kräva avvikelser i lag. Det kan även tillkomma ny lagstiftning som i så fall kan kräva ändringar i den arbetsrättsliga beredskapslagen. Även detta talar

för att regeringen bör bemyndigas att meddela föreskrifter med avvikelser från fler arbetsrättsliga lagar än de som utredningen nu föreslagit.

9.2.1 Möjligheter att träffa tidsbegränsade anställningsavtal är tillräckliga

Utredningen föreslår att den anställningsform som finns i den befintliga beredskapslagen ska tas bort eftersom särskild visstidsanställning enligt 5 § lagen (1982:80) om anställningsskydd (LAS) anses tillräcklig. Vi delar inte den uppfattningen eftersom det vid krig, krigsfara och extraordinära förhållanden kan bli en komplex kompetensförsörjningssituation. Risker att höjd beredskap kan komma att pågå en längre tid än 12 månader måste bedömas som relativt hög. För att maximera möjligheter att kompetensförsörja och minimera administrativ börda bör en särskild tidsbegränsad anställningsform övervägas i LAS vid höjd beredskap.

15.1 Vilotid för sjömän

Transportstyrelsen har inte några synpunkter i sak på föreslaget som rör lagen om vilotid för sjömän. Men det bör noteras att även om Sverige öppnar upp för ändring av vilotid så används många svenska fartyg i internationell trafik och kan då bli föremål för kontroll av att internationellt överenskomna regler för arbets- och vilotid följs ombord.

Dessa internationella regler är:

- ILO C180 - Seafarers' Hours of Work and the Manning of Ships Convention, 1996 (No. 180),
- STCW regel VIII/1, sektion A- VIII/1, och
- artikel 16 EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV (EU) 2022/993 om minimikrav på utbildning för sjöfolk.

15.4 Järnvägsarbetstidslagen

Vad gäller järnvägsarbetstidslagen är övervägandena i utredningen mycket kortfattade. Vi hade gärna sett ett mer utvecklat resonemang i avsnitt 15.4.1 om varför möjligheten att meddela föreskrifter för vägtransporter verkar vägas in i bedömningen av regleringsbehov gällande kör- och vilotider för järnvägstrafik. Utifrån nuvarande beskrivning är det svårt att se vilken koppling som görs mellan de två transportslagen. Varför behov gällande järnvägstrafik skulle kunna tillgodoses med föreskrifter gällande vägtransporter klargörs inte.

17 Översyn av skriftlighetskravet i medbestämmandelagen

För att underlätta anpassningar och administrativ förenkling till förhållanden på lokal nivå är det önskvärt att regeln är dispositiv så att parter på central

nivå kan komma överens om hur underskrifter och signering ska lösas på lokal nivå.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Jonas Bjelfvenstam. I den slutliga handläggningen av ärendet deltog förhandlingschef Benny Berglund, den senare föredragande.